

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Навчально-науковий інститут
«ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВИХ ТА БІЗНЕС ТЕХНОЛОГІЙ»
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НАУКИ І
ТЕХНОЛОГІЙ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації виконання і захисту кваліфікаційної роботи
для студентів спеціальності 073 – Менеджмент
усіх форм навчання
(бакалаврський рівень)

Друкується за планом видань навчальної та методичної літератури,
затвердженим Вченою радою ННІ ІПБТ УДУНТ
Протокол № 1 від 24.01.2022 р.

Дніпро 2022

УДК: 658.001.76 (075.8)

Методичні вказівки до організації виконання і захисту кваліфікаційної роботи для студентів спеціальності 073 – Менеджмент усіх форм навчання (бакалаврський рівень) / Укл.: Л.О. Аніщенко, Г.Ю. Шпортько, О.В. Каут, – Дніпро: ННІ ІПБТ УДУНТ, 2022. – 44 с.

Методичні вказівки являють собою комплекс рекомендацій навчально-методичного характеру з організації і виконання кваліфікаційної роботи бакалавра. Розкривається зміст та структура кваліфікаційної роботи, порядок її виконання та організація захисту. Наводиться базова тематика кваліфікаційних робіт, оформлення та критерії оцінювання, організаційні аспекти захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.

Призначені для студентів спеціальності 073 – Менеджмент усіх форм навчання (бакалаврський рівень).

Друкуються за авторською редакцією.

Укладачі: Л.О. Аніщенко, ст. викладач

Г.Ю. Шпортько, канд. тех. наук, доц.

О.В. Каут, канд. екон. наук, доц.

Відповідальний за випуск Д.Є. Козенков, канд. екон. наук, проф.

Рецензент О.В. Божанова, канд. екон. наук, доц. (ННІ ІПБТ УДУНТ)

Підписано до друку 27.04.2022 Формат 60x80 ¹/₁₆. Папір друк. Друк плоский.

Облік.-вид. арк. 2,52. Умов. друк. арк. 2,50. Замовлення № 24.

Навчально-науковий інститут
«Інститут промислових та бізнес технологій»,
49005, Дніпро, пр. Гагаріна, 4
Українського державного університету науки і технологій

Редакційно-видавничий відділ ННІ ІПБТ УДУНТ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	6
2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	10
3. СТРУКТУРА І УЗАГАЛЬНЕНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	19
3.1. Структура та обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра.....	19
3.2. Зміст структурних елементів	20
4. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	30
4.1. Підготовка рукопису кваліфікаційної роботи бакалавра.....	30
4.2 Загальні вимоги.....	30
Додаток А	31
Додаток Б.....	37
Додаток В	38
Додаток Г.....	39
Додаток Д	41
Додаток Е.....	42
Додаток Ж	43

ВСТУП

Кваліфікаційна робота бакалавра є важливою формою самостійної освітньої діяльності студента, у процесі якої він одержує знання, вміння та навички у веденні наукових досліджень. Вона – завершальний етап навчальної та наукової підготовки майбутніх фахівців. Кваліфікаційна робота бакалавра визначає загальноосвітню та професійну зрілість випускника, його наукову й спеціальну підготовку, уміння логічно мислити та творчо застосовувати одержані знання при розв'язанні практичних завдань, дає право на здобуття кваліфікацію за спеціальністю 073 – «Менеджмент».

Методичні рекомендації розроблено відповідно до вимог галузевої компоненти стандартів вищої освіти з підготовки фахівців рівня «бакалавр», призначені для надання допомоги студентам у виконанні кваліфікаційної роботи бакалавра згідно з чинними стандартами України і містять основні вимоги до змісту та оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра, організації її виконання, порядку захисту та оцінювання.

Методичні вказівки містять перелік відповідних етапів написання кваліфікаційної роботи бакалавра, виконавців, терміни виконання, особливості звітності, зберігання, а також додатки, які сприятимуть введенню єдиних вимог до їх оформлення.

Кваліфікаційна робота бакалавра повинна мати комплексний характер, бути спрямована на вирішення конкретних економічних, організаційних, управлінських задач, враховувати сучасні тенденції розвитку економічної науки, нові форми господарювання в умовах ринкових відносин, а також забезпечувати відповідність проєктних рішень чинному законодавству України.

Кваліфікаційна робота бакалавра передбачає:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, економічних, управлінських та інших завдань;
- розвиток навиків самостійної роботи, опанування методики дослідження та експерименту, пов'язаних із темою роботи;
- визначення рівня теоретичних та практичних знань студентів, а

також вміння застосовувати їх для вирішення конкретних завдань менеджменту як в бізнесових структурах, так і в органах влади.

Самостійна атестаційна письмова робота, що виконується студентом, є складовою державної атестації, підсумковою дослідницькою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю.

Кваліфікаційна робота бакалавра є кваліфікаційним документом, на підставі якого Державна екзаменаційна комісія (далі – ДЕК) визначає рівень теоретичної підготовки випускника та його готовності до самостійної роботи за обраною спеціалізацією.

Кваліфікаційна робота бакалавра є проміжним етапом в процесі подальшої підготовки магістрів за напрямом підготовки «Менеджмент». Кваліфікаційну роботу обов'язково виконують бакалаври, які в подальшому планують взяти участь у конкурсі для вступу до магістратури. При цьому показники, що характеризують навчальну, наукову, виховну діяльність студентів, які виявили бажання в подальшому навчатись у магістратурі, повинні відповідати певним критеріям ННІ ПБТ УДУНТ.

1. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти – характеристика вищої освіти за ознаками ступеня сформованості знань, умінь та навичок особи, що забезпечують її здатність виконувати завдання та обов'язки (роботи) певного рівня професійної діяльності.

Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми.

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає сьомому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

Кваліфікаційна робота бакалавра є кінцевим результатом самостійної індивідуальної науково-дослідницької діяльності студента, комплексним науковим дослідженням, яке підводить підсумки вивчення ним дисциплін, передбачених навчальними планами підготовки за спеціальністю, проходження всіх практик і стажування, а також проходження переддипломної практики.

Метою виконання бакалаврського дослідження є поглиблене, комплексне опанування матеріалу і методів самостійного дослідження, послідовного викладання, а також практичного застосування теоретичних знань для розв'язання конкретних завдань.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи бакалавра студент відповідно до кваліфікаційних вимог повинен виявити:

- знання загальнотеоретичних, загальноекономічних, професійно орієнтованих і спеціальних дисциплін, які розкривають теоретичні основи та практичні питання спеціальності;

- вміння добирати, систематизувати та обробляти інформацію відповідно до мети дослідження;

- вміння формулювати наукові висновки і обґрунтовувати конкретні пропозиції щодо вдосконалення управління реальним досліджуваним об'єктом;

– вміння визначати і використовувати причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ у прикладній галузі.

Кваліфікаційна робота бакалавра має характеризуватися логічністю, доказовістю, аргументованістю і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений всебічний аналіз досліджуваної проблеми;
- містити самостійні дослідження, розрахунки;
- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення діяльності на досліджуваному об'єкті;
- бути належно оформленою;
- мати всі потрібні супровідні документи;
- бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

Кваліфікаційна робота бакалавра за напрямом «Менеджмент» повинна виконуватися за тематикою завдань професійної діяльності на матеріалах об'єкта переддипломної практики, яким може бути як приватна, так і державна організація, яка має можливість інформаційного забезпечення дослідження обраної теми.

Якщо немає пропозицій студента щодо досліджуваного об'єкта, то кафедра призначає підприємство або установу, з якими інститут має відповідну угоду.

До виконання кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які успішно склали заліково-екзаменаційну сесію, завершили переддипломну практику та захистили звіт.

Кожному студенту кафедра менеджменту призначає наукового керівника, який надає науково-методичну допомогу студенту в його самостійній роботі над кваліфікаційною роботою бакалавра. Науковий керівник індивідуально консулює студента, допомагає йому скласти план роботи бакалавра, завдання до виробничої та переддипломної практики, а також контролює дотримання графіка виконання, рецензує частини роботи і завершений рукопис, готує студента до захисту.

Науковими керівниками призначаються провідні викладачі і науковці кафедри, які працюють за профілем кваліфікаційної роботи.

Темою кваліфікаційної роботи бакалавра (предметом дослідження) є одна з актуальних проблем сучасності, яка відповідає завданням та вмінням, передбаченим варіативною компонентою освітньо-кваліфікаційної характеристики за напрямом підготовки менеджмент.

Тематика робіт розробляється кафедрою менеджменту згідно з вимогами варіативної компоненти освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівців з напряму підготовки менеджмент відповідно до затверджених програм вивчених нормативних та вибіркових дисциплін, відбиває актуальну проблематику сучасності.

Студентові надається право самостійно обрати тему кваліфікаційної роботи згідно з тематикою, затвердженою на засіданні кафедри. Крім того, кваліфікаційні роботи бакалаврів можуть виконуватися за тематикою, яку замовлятимуть державні установи, підприємства та підприємницькі структури, що уклали із вищим навчальним закладом контракти на навчання студентів або мають із ним договори співпраці та співдружності. Студент за погодженням із керівником може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки (відповідно до попередньої власної науково-дослідницької роботи, до місця роботи, можливостей отримання потрібної інформації на об'єкті дослідження тощо).

Обрані студентами й узгоджені з науковими керівниками теми кваліфікаційних робіт затверджуються на засіданні кафедри та вносяться до загального подання декана факультету на ім'я ректора для затвердження наказом по ННІ ІПБТ УДУНТ.

Кваліфікаційна робота бакалавра повинна містити результати власних теоретичних та прикладних досліджень.

Захист кваліфікаційної роботи бакалавра відбувається прилюдно на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії.

Оцінювання рівня якості підготовки бакалавра здійснюють члени Екзаменаційної комісії на основі встановлених правил, принципів, критеріїв, системи і шкали оцінювання.

Об'єктом оцінювання якості підготовки бакалавра є сукупність знань, умінь і навичок, набутих компетенцій, відтворених у процесі виконання і

захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та (або) вирішення комплексних кваліфікаційних завдань.

Рівень якості підготовки бакалавра визначається за системами оцінювання: Європейською кредитно-трансферною системою (ЄКТС), національної системи та/або системи оцінювання ЗВО.

За результатами успішного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра Екзаменаційна комісія приймає рішення щодо присвоєння кваліфікації «Бакалавр з менеджменту» і про видачу випускнику диплома державного зразка.

Кваліфікаційна робота бакалавра має бути написана державною мовою, науковим стилем, логічно й аргументовано.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Основні етапи підготування та виконання кваліфікаційної роботи бакалавра:

- вибір та затвердження теми;
- складання та затвердження завдання на кваліфікаційну роботу від керівника;
- формування мети та основних завдань роботи;
- пошук, збір та опрацювання інформації;
- опрацювання та викладення результатів досліджень;
- написання пояснювальної записки та обробка рукопису;
- оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра;
- подання кваліфікаційної роботи на нормоконтроль;
- підготовка презентації (докладу) результатів кваліфікаційної роботи;
- попередній захист кваліфікаційної роботи на випускаючій кафедрі та допуск її до захисту у Державній Екзаменаційній Комісії (ДЕК);
- захист кваліфікаційної роботи на засіданні ДЕК.

Вибір теми, об'єкта і предмета дослідження на основі вивчення проблеми.

Обираючи тему кваліфікаційної роботи бакалавра, студент повинен ознайомитись із специфікою діяльності обраного об'єкта дослідження (база практики), із наявними науковими роботами, періодичними виданнями, статистичними матеріалами, проконсультуватись із викладачами випускаючої кафедри, науковим керівником роботи бакалавра, спеціалістами – практиками. Необхідно також врахувати її актуальність для організації, можливість одержання під час проходження практики відповідних матеріалів (планових, звітних, статистичних), проведення власних спостережень тощо.

Виконання кваліфікаційної роботи бакалавра на абстрактну тему без використання та аналізу матеріалів, що характеризують діяльність конкретної організації, не допускається.

При виборі теми студент може керуватись орієнтовною тематикою кваліфікаційних робіт бакалавра, розробленою випускаючою кафедрою

(Додаток А).

Студент вільно вибирає тему із запропонованої тематики, але при цьому він повинен обґрунтувати науковому керівнику доцільність її дослідження та розкриття. Вибір проблеми пошуку має бути усвідомленим і виваженим, зумовлений врахуванням індивідуальних здібностей та інтересів студента, або логічним продовженням попередніх наукових досліджень: курсових робіт, рефератів, доповідей на наукових семінарах, конференціях.

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра має точно вказувати на основну проблему, повинна бути чітко сформульованою, відповідати спеціальності.

Кваліфікаційна робота бакалавра на одну тематику не може виконуватися кількома студентами.

Організацію й контроль процесів підготовки та захисту кваліфікаційної роботи покладено на завідувача випускаючої кафедри. Безпосереднє керівництво написанням кваліфікаційної роботи здійснює науковий керівник із числа професорсько-викладацького складу кафедри.

Обов'язками керівника є:

- розробка завдання на кваліфікаційну роботу бакалавра і переддипломну практику згідно з темою, що затверджена для кожного студента;
- надання допомоги студентові при розробці календарного плану роботи на період виконання кваліфікаційної роботи бакалавра;
- регулярні консультації студента згідно з розкладом по розділах кваліфікаційної роботи;
- формування у студента здібності та навичок відбору необхідної технічної і довідкової літератури, типових проєктів й інших матеріалів за темою, що розробляється;
- регулярний контроль і перевірка виконання кваліфікаційної роботи згідно з календарним планом;
- контроль самостійності виконання студентом кваліфікаційної роботи бакалавра та недопущення плагіату;
- своєчасне визначення відставання студента від календарного плану, встановлення причин відставання і можливості виконання кваліфікаційної роботи бакалавра у термін, що визначений планом.

Правильність і своєчасність виконання розділів кваліфікаційної роботи бакалавра керівник перевіряє під час своїх консультацій.

За рішенням кафедри студенти можуть виконувати під час переддипломної практики окремі розділи пояснювальної записки кваліфікаційної роботи. Такі розділи можуть враховуватись як відповідний звіт. Ці вимоги включаються до програми переддипломної практики та до завдання на її проходження.

Відповідальність за правильність прийнятих у кваліфікаційної роботі бакалавра технічних і організаційних рішень (пропозицій) і виконаних розрахунків покладається на студента.

Будь-яке уточнення назви теми або її заміна можливі лише при достатньо обґрунтованій аргументації та з дозволу наукового керівника і завідувача кафедри менеджменту.

Зміна теми кваліфікаційної роботи допускається у виняткових випадках і не пізніше першого тижня після завершення переддипломної практики, та оформлюється наказом по академії за поданням завідувача випускаючої кафедри.

Отримання завдання від керівника.

Відповідно до обраної теми науковий керівник видає студенту завдання на виконання кваліфікаційної роботи бакалавра, де вказує питання, які необхідно вивчити на підприємстві, в установі за місцем практики і фактологічні матеріали, які необхідно зібрати. У завданні визначають основні питання змісту кваліфікаційної роботи (зміст розрахунково-пояснювальної записки, розділи, підрозділи), перелік графічного матеріалу (ілюстрації, графіки, таблиці, схеми, що виносяться як демонстраційний матеріал), встановлюється календарний план виконання кваліфікаційної роботи бакалавра (диференційовані строки виконання за окремими розділами, підрозділами тощо).

При формулюванні завдання науковий керівник може враховувати бачення та задум студента щодо розкриття обраної проблеми.

Форма завдання на кваліфікаційну роботу бакалавра наведена у Додатку Г.

Формування мети та основних завдань кваліфікаційної роботи бакалавра.

Правильне визначення мети роботи дасть змогу студенту відокремити в ній основний напрям дослідження, впорядкувати пошук і аналіз матеріалу, уникнути загальних міркувань, підвищити якість роботи.

Узагальненою метою кваліфікаційної роботи бакалавра є систематизація, розширення та закріплення теоретичної підготовки, поглиблене вивчення і розробка окремої проблеми, формулювання висновків та підготовка пропозицій щодо вдосконалення функціонування об'єкта дослідження конкретного економічного суб'єкта.

Пошук, збір та опрацювання інформації.

На початку написання кваліфікаційної роботи бакалавра студенту потрібно з'ясувати, як розкриваються питання теми в національному нормативно-правовому полі (закони, інструкції, методичні рекомендації тощо). Наступним кроком є огляд предмета дослідження у загальних джерелах (підручниках, посібниках, словниках), а потім поступово перейти до опрацювання спеціалізованої літератури (монографій, статей) вітчизняних і зарубіжних авторів. У пошуку необхідної для опрацювання літератури допоможуть каталоги й картотеки, бібліографічні покажчики.

Для більш повного й широкого висвітлення теми кваліфікаційної роботи бакалавра рекомендується використовувати не менше 20-ти літературних джерел. Отже, опрацювання літератури є процесом творчого пошуку і обробки. Її правильний підбір – умова якісного написання кваліфікаційної роботи бакалавра.

Збір наукової інформації до теми необхідно поєднувати з аналізом опрацьованого матеріалу. Працюючи з літературою, потрібно робити не тільки виписки (з детальним посиланням на джерело), але й записувати власні думки, які виникають під час опрацювання матеріалу, що полегшить написання тексту роботи.

Окрім теоретичного базису, студентом аналітично опрацьовується фактичний матеріал щодо обраного конкретного економічного об'єкту, предмету управлінських процесів. Необхідною умовою реалізації цього завдання є володіння навичками і вмінням поглибленої діагностики й обробки

його результатів. Слід зазначити, що інформаційний матеріал доцільно ілюструвати цифровими і графічними даними, посилаючись при цьому на джерела.

Опрацювання та викладення результатів досліджень.

Матеріал роботи, студент повинен викладати послідовно, логічно взаємопов'язувати окремі його частини, повністю розкрити тему роботи. Для цього необхідно зосередити увагу на сучасних теоретичних і методичних розробках, розглянути і творчо осмислити відповідну нормативну літературу, визначити своє ставлення до дискусійних питань теми роботи.

На основі звітних даних, особистих вражень та узагальнень потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті успіхи, зазначити існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращення діяльності об'єкта досліджень.

Слід перевірити, наскільки логічно й послідовно викладений матеріал, чи є правильним формулювання та визначення. Після усунення структурних дефектів оцінюють обсяг матеріалів, що наводиться в роботі, рівень їх викладення.

Оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра та подання на нормоконтроль.

Це стосується всіх його елементів: цитування, оформлення таблиць та ілюстрованих матеріалів, складання бібліографічних покажчиків і т. ін.

Завершальний етап – літературна правка і редагування, основним завданням якого є досягнення єдиного стилю викладання і перевірка правильності орфографії та пунктуації.

Графічне оформлення отриманих результатів (підготовка роздаткового матеріалу).

Кваліфікаційна робота бакалавра надається відповідальному за нормоконтроль, який перевіряє:

- відповідність теми кваліфікаційної роботи наказу по академії, а її частин – затвердженому завданню;
- правильність оформлення завдання на кваліфікаційну роботу, наявність у завданні дати і номера наказу директора інституту, підписів

керівника і консультантів з усіх частин, достовірність усіх підписів, дату затвердження завдання завідувачем кафедри, взаємну узгодженість усіх дат;

- відповідність обсягу пояснювальної записки і графічної частини кваліфікаційної роботи бакалавра встановленим нормам;

- правильність оформлення пояснювальної записки (дотримання вимог відповідних стандартів та наявного посібника);

- правильність виконання основного напису на складових графічної частини;

- правильність скорочень слів за ДСТУ 3582-2013;

- наявність і правильність посилань на джерела інформації.

Підготовка презентації (докладу) результатів кваліфікаційної роботи бакалавра.

При захисті кваліфікаційних робіт бакалавра обов'язково слід використовувати наочні матеріали. До наочного матеріалу включають демонстраційні матеріали, виконані у форматі А4, та (або) презентацію роботи. Демонстраційного матеріалу повинно бути не менше 5 листів.

Головною вимогою до виконання демонстраційного матеріалу є відбиття основних результатів кваліфікаційної роботи бакалавра. На демонстраційні матеріали слід виносити графіки, схеми, таблиці, рисунки, алгоритми та інший ілюстрований матеріал. Важливо пам'ятати, що студенту треба максимально уникати розміщення текстової, а також загальновідомої інформації. Наведений матеріал повинен давати уявлення про особисті результати роботи студента під час виконання кваліфікаційної роботи.

Ілюстративний матеріал та (або) презентація обов'язково повинні бути схвалені науковим керівником.

Застосування на захисті демонстраційного матеріалу та презентації дозволяє членам ДЕК більш ретельно ознайомитися з результатами кваліфікаційної роботи. Демонстраційний матеріал збирається в папки-швидкозшивачі, які студент має надати членам ДЕК, та (або) студент готує презентацію в електронному форматі Power Point.

Доповідь захисту кваліфікаційної роботи бакалавра – це не стислий переказ її змісту. Доповідь містить, зазвичай, узагальнену інформацію, викладену у вступі й висновках.

Під час доповіді студент має посилатися на демонстраційні матеріали своєї роботи для більш повного розкриття обсягу проведеного дослідження та представлення отриманих результатів.

Попередній захист кваліфікаційної роботи бакалавра на кафедрі.

Попередній захист кваліфікаційної роботи проводиться провідними викладачами, які призначаються завідувачем кафедри менеджменту.

Для проведення попереднього захисту студент подає призначеному викладачеві готову роботу і наочний матеріал, що мають відповідні підписи, відгук наукового керівника.

У ході попереднього захисту студент дає стисло характеристику результатів кваліфікаційної роботи, відповідає на запитання викладача, призначеного для здійснення попереднього захисту.

Метою попереднього захисту є встановлення готовності кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту, її актуальності, логічної закінченості, відповідності затвердженим вимогам, апробація підготовленої презентації роботи, а також можливості допуску студента до захисту.

Підписана студентом, керівником та членом комісії з попереднього захисту робота, відгук, демонстраційний матеріал, електронна версія презентації надаються завідувачу випускаючої кафедри для остаточного затвердження і допуску до захисту в ДЕК.

Захист кваліфікаційної роботи бакалавра.

Кваліфікаційна робота бакалавра, що отримала позитивні відгук, рішенням кафедри допускається до захисту перед ДЕК.

Черговість захисту визначає випускаюча кафедра згідно з побажаннями студентів. Запис студентів на захист проводить секретар ДЕК.

У ДЕК до початку захисту кваліфікаційних робіт бакалавра подаються:

- довідка деканату про виконання студентом навчального плану і одержаних ним оцінок з усіх видів навчання у закладу вищої освіти;
- відомість оцінювання розділів кваліфікаційної роботи;
- відгук керівника.

Процедура захисту передбачає стисле викладення студентом випускником результатів дослідження і відповідей на запитання членів ДЕК або інших присутніх. Оскільки в ході захисту оцінюються не тільки робота, а і

якість самого захисту, то слід приділити увагу змісту та формі виступу, підготовці наочних матеріалів.

Порядок захисту кваліфікаційних робіт бакалаврів такий:

- зачитується довідка деканату про одержані студентом оцінки за період навчання у закладі вищої освіти;
- надається слово студенту для повідомлення змісту кваліфікаційної роботи;
- студент відповідає на запитання членів ДЕК та інших присутніх на захисті;
- зачитується відгук керівника;
- надається заключне слово студенту.

Мета доповіді студента – ознайомити членів державної екзаменаційної комісії з результатами свого дослідження. Рекомендується така послідовність виступу:

- тема, мета та завдання кваліфікаційної роботи бакалавра;
- об’єкт та предмет дослідження;
- головні напрями та результати проведеної діагностики управління діяльністю економічної системи;
- основні проблеми, виявлені в ході дослідження;
- характеристика розроблених у кваліфікаційній роботі альтернативних можливостей вирішення виявлених проблем;
- оцінка очікуваних результатів від втілення запропонованих заходів та остаточні рекомендації автора.

Час виступу не повинен перевищувати 10 хв. і має бути стислим, конкретним, з використанням демонстраційного матеріалу. Після виступу процедура захисту продовжується у вигляді відповідей випускника на запитання членів комісії або інших присутніх безпосередньо за тематикою і змістом представленої роботи та з інших методичних і практичних проблем сучасної економіки. Після цього секретарем ДЕК оголошуються відгук наукового керівника. Загальна тривалість захисту – 20...30 хвилин.

Результати захисту обговорюються на закритому засіданні ДЕК. При винесенні рішення щодо остаточної оцінки враховуються думки всіх членів комісії, а також наукового керівника. При цьому до уваги береться як зміст

самої роботи, так і загальна фахова підготовка студента, його виступ на захисті, а саме:

– **змістовні аспекти кваліфікаційної роботи бакалавра:** актуальність і глибина обраної теми дослідження; багатогранність і сутність обґрунтованості пропозицій; практична спрямованість та адекватність запропонованих заходів реальним проблемам підприємства; ступінь самостійності проведення дослідження;

– **загальний рівень презентації роботи:** логічність, конкретність і переконливість доповіді; правильність відповідей на запитання; вміння аргументовано захистити свої розробки; вільне володіння усною мовою, економічною термінологією, культурою презентації; якість підготовки та ілюстративна цінність наочного матеріалу.

Рішення ДЕК щодо оцінки захисту кваліфікаційної роботи бакалавра оголошується в день захисту і в подальшому вноситься в диплом про вищу освіту.

За умови успішного виконання навчальної програми, яка включає захист кваліфікаційної роботи бакалавра, студенту присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр і видається відповідний диплом.

3. СТРУКТУРА І УЗАГАЛЬНЕНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

3.1. Структура та обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра

Приступаючи до виконання кваліфікаційної роботи, студент має чітко уявляти собі її структуру та зміст. При цьому всі складові частини роботи повинні бути логічно взаємопов'язані та переконливо аргументовані.

Структура кваліфікаційної роботи, що рекомендується, представлена в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Структура кваліфікаційної роботи бакалавра

Найменування структурного елемента	Кількість сторінок, що рекомендується
Титульний аркуш (Додаток Б)	1
Титульний аркуш кваліфікаційної роботи перекладений англійською мовою (Додаток В)	1
Завдання на кваліфікаційну роботу бакалавра (Додаток Г)	1 аркуш, 2 сторінки
Відомість кваліфікаційної роботи бакалавра (Додаток Д)	1
Реферат (Додаток Е)	1
Зміст	1 - 2
Вступ	2 - 4
Об'єкт, предмет дослідження	12 - 15
Теоретична частина	25 - 30
Аналітично-рекомендаційна частина	35 - 40
Висновки	3 - 5
Перелік посилань	3 - 4
Додатки	

Після титульного аркуша слід розмістити титульний аркуш кваліфікаційної роботи перекладений англійською мовою без підписів

(Додаток В).

Отже, загальний обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра повинен складати 85...100 сторінок машинописного тексту. До зазначеного обсягу входить табличний та ілюстративний матеріал, кількість і склад якого в кожному конкретному випадку визначаються автором і науковим керівником кваліфікаційної роботи бакалавра, а також список використаних джерел.

3.2. Зміст структурних елементів

3.2.1. Реферат

Реферат призначено для ознайомлення з роботою, має бути коротким, інформативним і містити відомості, що дозволяють прийняти рішення про доцільність ознайомлення з кваліфікаційною роботою бакалавра.

- інформацію про обсяг пояснювальної записки, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість джерел згідно з переліком посилань;
- текст реферату;
- перелік ключових слів.

Текст реферату має відображати подану у пояснювальній записці інформацію у такій послідовності:

- об'єкт дослідження або розробки;
- предмет дослідження або розробки;
- мета роботи;
- методи дослідження;
- одержані результати.

Реферат обсягом не більше 500 слів подається державною мовою та розміщується на окремій сторінці.

Ключові слова, що є визначальними для розкриття суті пояснювальної записки та можуть бути використаними для пошуку аналогічної інформації в інформаційних мережах, розміщують після тексту реферату. Перелік ключових слів повинен містити від 5 до 15 слів (словосполучень), написаних великими літерами в називному відмінку. Приклад оформлення реферату на кваліфікаційну роботу наведено у Додатку Е.

3.2.2. Зміст

Зміст розташовується безпосередньо після «Реферату», починаючи з нової сторінки. Зміст кваліфікаційної роботи містить назви розділів (підрозділів) згідно з планом та сторінки, на яких вони розміщені; висновки; перелік посилань; додатки, якщо такі є.

Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки тексту. Скорочувати або подавати їх в іншому формулюванні, послідовності, порівняно із заголовками у тексті, не допускається.

3.2.3. Вступ

Вступ розташовують на окремій сторінці. У «Вступі» до кваліфікаційної роботи бакалавра обґрунтовується актуальність проблеми, що вивчається, її практичне значення, особливості постановки і розв'язання питань стосовно конкретних умов дослідження; формулюється мета й завдання, обґрунтовуються об'єкт, предмет і напрями дослідження, вказуються використані наукові методи дослідження.

Актуальність теми визначається в її зіставленні з широким колом подібних попередніх досліджень з урахуванням необхідності застосування нових наукових підходів до її аналізу та узагальнення.

Мета і завдання дослідження визначаються на основі актуальності обраної теми та з визначенням кінцевого результату роботи. Сукупність усіх завдань має дати уявлення про те, що необхідно зробити для досягнення мети. Кожне поставлене завдання має бути розв'язано й описано в роботі у вигляді аналізу, висновків та рекомендацій.

Ключовими словами у формулюванні мети виступають дієслова в неозначеній формі (*дослідити, описати, здійснити, вивчити, розкрити і т. ін.*) або відповідні віддієслівні іменники (*дослідження, опис тощо*).

Мету слід формулювати якомога компактніше, бажано, щоб у ній проглядалася головна думка наукової розвідки, а при визначенні завдань не доводилося іншими словами повторювати вже сказане – мету (наприклад: *Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є обґрунтування теоретичних і практичних засад формування .....*).

Завдання потрібно не лише правильно й чітко сформулювати, але й

поставити їх у певному порядку, так, щоб перед читачем розгорталася програма дій науковця. Спостереження показують, що в науково-економічних дослідженнях звичайно ставляться чотири групи завдань.

Перша група завдань може бути пов'язана з розглядом стану досліджуваної проблеми в теорії та практиці, виробленні теоретичних засад дослідження.

Друга група завдань спрямована на чіткіше окреслення предмета та об'єкта вивчення.

Завдання *третьої групи*, як правило, мають процесуальний характер – це безпосередній аналіз досліджуваної проблеми та формулювання уточненого і конкретизованого завдання з урахуванням аналізу проблеми.

Завдання *четвертої групи* мають узагальнюючий, підсумковий характер.

Перше завдання може починатися словами: «розробити» (обґрунтувати), «теоретичні засади» (вказується чого), «з'ясувати статус» (економічну природу) певних категорій тощо, «визначити поняття» (називається об'єкт), «обґрунтувати» (принципи, підходи, методика тощо).

Друге завдання може містити словосполучення: «виявити склад» (моделі), «визначити структуру», «визначити» (уточнити) межі поширення, «окреслити сукупність» тощо. Виконання цього завдання дасть можливість отримати більш повне уявлення про об'єкт і предмет дослідження.

Без завдань *третьої групи* – безпосереднього аналізу підбраного фактичного матеріалу – не можна обійтися, адже їх виконання – це основа роботи. Починається формулювання цих завдань словами: «з'ясувати» (значення, походження, причини, шляхи появи, особливості, природу, роль, місце, специфіку, особливості, фактори тощо), «дослідити» (характер, характеристики, фактори, властивості, походження, зв'язки, потенціал, засоби, механізми, функції, співвідношення, фактори, структуру), «виявити» (ознаки, причини, поширення, зв'язок, шляхи, засоби, специфіку, чинники, типи, фактори, характеристику, співвідношення, структуру), «вивчити» (можливості, специфіку, функціонування, потенціал), «проаналізувати» (структуру, характер, залежність, особливості, реалізацію), «описати» (функціонування, спосіб), «визначити» (обсяг, типи, моделі, структуру,

потенціал, функції, продуктивність, засоби, систему, групи, спільне і відмінне, характеристики), «встановити» (взаємозв'язки, взаємодію, функції, ступінь продуктивності, мотиви, вплив, типи, ознаки, особливості, зв'язки, роль, критерії), «здійснити» (аналіз, опис), «простежити» (функціонування, особливості, залежність, засоби, розвиток, глибину, еволюцію, співвідношення), «визначити» (динаміку, можливості, процеси, межі, специфіку, місце, роль, належність), «показати» (зв'язок), «окреслити» (особливості, групи, засоби, механізми, значення, конструкції), «зіставити» (форми), «розкрити» (характер, статус, функції, особливості, зміст, вплив), «розглянути» (взаємодію, засоби), «схарактеризувати» (особливості, засоби, типи, специфіку), «уточнити» (хронологію, межі), «з'ясувати» (взаємодію) тощо.

Обов'язковим елементом вступу є визначення *об'єкта і предмета* роботи.

Об'єкт дослідження – ідентичний об'єкту дослідження у рефераті. **Предмет дослідження** – ідентичний предмету дослідження у рефераті. Те, що конкретно бакалавр планує вивчати під час роботи над кваліфікаційною роботою.

Далі у вступі слід вказати на *використані нормативно-правові й теоретичні джерела*. Цей елемент вступу не повинен дублювати перелік використаних джерел. Студент повинен вказати на факт застосування нормативно-правових джерел і дати їх загальну характеристику. Крім нормативно-правових джерел, обов'язковим є використання наукової і навчально-методичної літератури. Студент повинен вказати, які саме наукові видання він використовував при виконанні кваліфікаційної роботи бакалавра. Навчально-методичну літературу необхідно застосовувати обмежено, тобто не переписувати підручники і посібники. Її доцільно використовувати для порівняння підходів до управлінських та економічних явищ, критичного аналізу управлінських рішень.

Методи дослідження як інструмент добування фактичного матеріалу є обов'язковим елементом вступу до роботи і необхідною умовою досягнення поставленої мети. Серед найбільш поширених методів дослідження управлінських й економічних явищ та процесів є теоретичний аналіз,

порівняння, систематизація, групування, органолептичні методи (інвентаризація, спостереження, експертизи, обстеження та ін.); документальні методи (групування недоліків, узагальнення результатів та ін.); розрахунково-аналітичні методи (економічний, статистичний, управлінський аналіз) тощо.

Таким чином, «Вступ» є відповідальною частиною кваліфікаційної роботи, оскільки він не тільки орієнтує читача на наступне розкриття теми, але й містить усі необхідні характеристики. Отже, вступ свідчить про методологічну і методичну підготовку студента, його вміння довести слушність вибору теми, її значення і актуальність.

3.2.4. Об'єкт, предмет дослідження

Даний розділ має бути поділено на два підрозділи:

- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження.

Об'єктом дослідження в кваліфікаційній роботі бакалавра є окреме підприємство, що обране для дослідження. Ця частина кваліфікаційної роботи має містити:

- назву підприємства, історію його розвитку, дату заснування і реєстрації;
- мету та предмет діяльності;
- характеристику організаційно-правової форми господарювання;
- характеристику виробничої діяльності підприємства, його продукції;
- характеристику ринку збуту, конкурентоспроможність підприємства;
- характеристику основних конкурентів та постачальників;
- опис організаційної структури підприємства та характеристика персоналу.

Предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи бакалавра, зазначеної на титульному аркуші як її назва.

Основна увага бакалавра повинна бути спрямована не тільки на виборі або розробці предмета дослідження, а й на його обґрунтуванні, бо саме він визначає тему кваліфікаційної роботи бакалавра (є ключовим елементом в назві теми) і вихідні умови дослідження. Факти або залежності, встановлені під час вивчення обраного предмета дослідження, підлягають критичному

аналізу.

3.2.5. Теоретична частина

Друга частина, теоретична, містить декілька підрозділів. У цій частині обґрунтовується теоретична база обраної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних з посиланням на джерела, іншої інформації, пов'язаної з темою. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури (в тому числі іноземної) розкриваються підходи різних авторів до розв'язання проблеми, показується, в чому полягає подібність, а в чому – відмінність їх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на проблему, дається оцінка діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою.

Під час написання розділу використовується наукова економічна література вітчизняних та зарубіжних авторів (монографії, статті в фахових економічних журналах і ЗМІ), статистична та нормативно-законодавча документація (Конституція України, Закони України, Укази Президента України, Постанови уряду тощо), інформація, отримана у мережі Internet.

При написанні *теоретичного розділу* важливо звернути увагу на те, що:

- не варто переобтяжувати розділ великою кількістю графіків і таблиць (частину з них доцільно винести в додатки);
- розділ обов'язково повинен містити формули, моделі, які автором будуть використовуватись при написанні аналітично-рекомендаційної частини кваліфікаційної роботи бакалавра;
- обов'язковим є посилання на джерела використаної інформації;
- розглянуті теоретичні питання за темою кваліфікаційної роботи повинні відображати результати сучасних розробок вчених.

3.2.6. Аналітично-рекомендаційна частина

Аналітично-рекомендаційна частина забезпечує логічну послідовність дослідження, має поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи й певний методичний інструментарій.

Аналітично-рекомендаційна частина має містити:

– ґрунтовний аналіз з використанням накопиченого фактичного матеріалу та із залученням усіх теоретичних знань певного методичного інструментарію;

– організаційно-економічне діагностування діяльності підприємства (бази переддипломної практики) щодо обраного напрямку дослідження;

– опис, характеристику сучасного стану досліджуваної теми на базі (об'єкту) дослідження;

– розробка конкретних рекомендацій і пропозицій з розвитку та діяльності підприємства на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені в другому розділі.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням і висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських процесів, що спостерігаються в організації, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів. Якщо можливо, текст слід ілюструвати реальними документами (що наводяться у додатках), які обов'язково супроводжувати стислим коментарем.

Для виконання аналітично-рекомендаційної частини студент має зібрати фактичні дані під час переддипломної практики. Джерелом інформації є планові й фактичні показники господарської діяльності, статистична й бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, які використовує студент під час переддипломної практики. Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких проводиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

Інформаційним матеріалом повинні стати:

- законодавчі та нормативні документи;
- статистичні дані;
- дані соціологічних досліджень;
- конкретні приклади господарської діяльності;
- дані фінансово-економічної звітності;
- статутні документи підприємств (установ, організацій) тощо.

У цьому розділі студент повинен показати вміння самостійно

аналізувати статистичні дані та інший цифровий матеріал, зібраний під час переддипломної практики, узагальнювати його, формулювати висновки і пропозиції.

Результати аналізу є базою для обґрунтування раціональних управлінських рішень, розробки конкретних заходів та пропозицій. Пропозиції і рекомендації повинні супроводжуватись математичними фінансовими розрахунками та визначенням очікуваного економічного і соціального ефекту від їх впровадження.

Примірна послідовність викладених пропозицій може бути такою:

- викладення плану та змісту пропонованих заходів з обґрунтуванням саме їх доцільності з усіх інших можливих альтернативних варіантів прийняття рішень, кожен з яких докладно описується;
- підрахунок витрат на організацію та впровадження запропонованих заходів;
- визначення економічного та соціального ефекту, який передбачається одержати у випадку реалізації запропонованих заходів.

Між структурними частинами роботи повинен просліджуватися чіткий логічний зв'язок, тобто проблеми, сформульовані у вступі, повинні кореспондуватися зі змістом розділу, розділи мають бути пов'язані між собою і починатися з короткого опису питань, що розкриваються в даному розділі в їхньому взаємозв'язку з попередніми і наступними розділами.

Детальні пропозиції з удосконалення діяльності підприємства мають відповідати напрямку дослідження: кожна з розгорнутим обґрунтуванням, у зв'язку і як наслідок висновків з аналізу.

3.2.7. Висновки

Висновки є стислим викладенням підсумків проведеного дослідження. Саме тут коротко наводяться найбільш важливі теоретичні положення, які містять формулювання розв'язаної проблеми, оцінка результатів дослідження з точки зору відповідності меті кваліфікаційної роботи бакалавра й поставленим у вступі завданням, пропозиції з удосконалення досліджуваного напрямку діяльності підприємства (організації), які було детально обґрунтовано в третьому розділі.

У висновках не можуть даватися пропозиції, які не були розглянуті у

аналітично-рекомендаційній частині. Тут вже не приводиться ані новий фактичний матеріал, ні викладені в основних розділах теоретичні положення, крім окремих цифр, що підтверджують якість проведених досліджень і основних результатів.

Висновки є завершальною й особливо важливою частиною кваліфікаційної роботи бакалавра. Викладаючи висновки, обов'язково слід вказати про впровадження результатів роботи.

3.2.8. Перелік посилань

Під час виконання кваліфікаційної роботи неодмінно слід враховувати досвід попередніх наукових досліджень з відповідних питань, проблем. Спадкоємність між науковою працею і значним обсягом знань, тобто працею, яка уречевлена у раніш виконаних дослідженнях (наприклад, науковій літературі) є необхідною умовою науково-дослідної роботи.

Перелік джерел, на які є посилання в тексті кваліфікаційної роботи бакалавра, обов'язково має бути наведений наприкінці роботи, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту повинні бути надані посилання.

Перелік використаних джерел повинен відповідати вимогам «ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»».

3.2.9. Додатки

Матеріал, що доповнює текст роботи (ілюстративний матеріал у вигляді таблиць, графіків, діаграм, розрахунків, виконаних на комп'ютері, а також анкет, тестів) допускається розміщувати в додатках.

В додатках розміщують матеріал, що є об'ємним, але необхідним доповненням кваліфікаційної роботи бакалавра, коли включення його в основну частину роботи може змінити упорядковане й логічне представлення про неї.

У тексті роботи на всі додатки мають бути надані відповідні посилання.

3.2.10. Демонстраційні матеріали

У демонстраційні матеріали виносять основні дані кваліфікаційної роботи бакалавра, що допомагають бакалавру при захисті найбільш ефективно доповісти членам ДЕК мету і завдання роботи, методи їх досягнення та отримані результати. Зміст і кількість конкретних аркушів визначається

завданням на кваліфікаційну роботу бакалавра і може коригуватися до моменту надання роботи на підпис керівнику і завідувачому кафедрі.

Демонстраційні матеріали оформляють за діючим ДСТУ. Ступінь заповнення графічним матеріалом – не менше 75%.

Складові графічної частини повинні бути оформлені у відповідності до нормативних вимог і відображені у Відомості кваліфікаційної роботи.

4. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

4.1. Підготовка рукопису кваліфікаційної роботи бакалавра

Кваліфікаційна робота бакалавра має бути написана строгою науковою мовою, що не дозволяє різного тлумачення й використання ніяких двозначностей. Кожне твердження має бути правильним, чітким, послідовним й відповідати вимогам логіки, прикладної математики і науки.

Мова кваліфікаційної роботи бакалавра – державна, викладення тексту рекомендується вести від третьої особи, а також вживати невизначені словесні обороти.

Для більшої наочності результати досліджень слід представляти у вигляді графіків та таблиць.

Зміст і послідовність виконання всієї роботи носить індивідуальний характер. За правильність цитат, вірогідність даних, приведених у роботі, відповідає студент – автор кваліфікаційної роботи бакалавра.

Текст роботи повинен бути коротким, чітким і не допускати різних тлумачень. Не допускається дублювання питань у різних розділах і підрозділах.

4.2 Загальні вимоги

Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра роз'яснюються в навчальному посібнику:

1. Положення про виконання кваліфікаційної роботи в Українському державному університеті науки і технологій. URL: http://diit.edu.ua/upload/files/shares/9_Documents/learning_organization/polozh_kv_al.pdf

Додаток А

Орієнтовний перелік тем кваліфікаційних робіт бакалавра

№ з/п	Орієнтовні теми для кваліфікаційної роботи бакалавра
1	2
1.	Обґрунтування напрямів підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства
2.	Розроблення конкурентної стратегії підприємства
3.	Удосконалення системи управління соціальним розвитком підприємства
4.	Розробка заходів з забезпечення розвитку стратегічного потенціалу підприємства
5.	Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на основі технологічного оновлення виробництва
6.	Підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства
7.	Забезпечення якості продукції підприємства на засадах системного підходу
8.	Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на засадах асортиментної політики
9.	Забезпечення розвитку кадрового потенціалу підприємства
10.	Розроблення стратегії розвитку підприємства
11.	Обґрунтування стратегії оновлення продукції підприємства
12.	Підвищення конкурентоспроможності підприємства на засадах диверсифікації діяльності
13.	Підвищення якості праці на промисловому підприємстві
14.	Розроблення маркетингової стратегії підприємства в умовах зміни кон'юнктури ринку
15.	Підвищення рентабельності підприємства на засадах системного підходу
16.	Забезпечення розвитку підприємства на засадах процесного підходу

№ з/п	Орієнтовні теми для кваліфікаційної роботи бакалавра
1	2
17.	Удосконалення процесу управління витратами підприємства
18.	Розроблення конкурентної стратегії підприємства
19.	Удосконалення системи планування витрат підприємства
20.	Розроблення стратегії розвитку промислового підприємства в умовах інформаційної економіки
21.	Розроблення деяких розділів бізнес-плану з виробництва нової продукції на підприємстві
22.	Розроблення бізнес-плану деяких розділів з розширення виробництва продукції на підприємстві
23.	Удосконалення системи контролю якості на підприємстві
24.	Удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення діяльності підприємства
25.	Розроблення функціональних стратегій розвитку підприємства
26.	Підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі оптимізації витрат
27.	Підвищення прибутковості підприємства через розширення асортименту продукції
28.	Удосконалення системи управління персоналом підприємства
29.	Обґрунтування напрямів розвитку підприємства в конкурентному середовищі
30.	Організація кадрового забезпечення розвитку підприємства
31.	Удосконалення системи управління розвитком персоналу підприємства
32.	Стратегічні альтернативи підвищення соціально-економічної ефективності підприємства
33.	Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на засадах бенчмаркінгу
34.	Організація зовнішньоторговельних посередницьких операцій підприємства
35.	Маркетингові заходи підвищення конкурентоспроможності

№ з/п	Орієнтовні теми для кваліфікаційної роботи бакалавра
1	2
	експортної продукції підприємства
36.	Удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства
37.	Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємства
38.	Удосконалення експортної діяльності підприємства
39.	Підвищення ефективності імпорتنих операцій підприємства
40.	Логістична підтримка зовнішньоекономічної діяльності підприємства
41.	Підвищення якості експортної продукції підприємства
42.	Підвищення конкурентоспроможності експортної продукції підприємства
43.	Удосконалення інвестиційної політики в зовнішньоекономічній діяльності підприємства
44.	Удосконалення організаційно-економічного забезпечення експортної діяльності підприємства
45.	Удосконалення зовнішньоторговельних посередницьких операцій на підприємстві
46.	Забезпечення конкурентоспроможності підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності
47.	Розробка заходів з технічного переоснащення підприємства, орієнтованого на зовнішній ринок
48.	Підвищення ефективності організації зовнішньоекономічної діяльності підприємства
49.	Удосконалення логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства
50.	Організація експортної діяльності підприємства
51.	Використання економічних заходів підвищення конкурентоспроможності експортної продукції підприємства
52.	Розроблення стратегії виходу підприємства на зовнішній ринок
53.	Запровадження інноваційних факторів конкурентоспроможності в зовнішньоекономічній діяльності підприємства

№ з/п	Орієнтовні теми для кваліфікаційної роботи бакалавра
1	2
54.	Розроблення деяких розділів бізнес-плану розширення зовнішньоекономічної діяльності підприємства
55.	Підвищення ефективності організації зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства
56.	Розробка заходів розширення зовнішньоекономічної діяльності підприємства
57.	Вдосконалення процесу прийняття управлінських рішень на підприємстві
58.	Розробка заходів з формування організаційної культури та іміджу підприємства
59.	Створення (вдосконалення) системи управління використанням потенціалу підприємства
60.	Обґрунтування оптимізації використання сировини на підприємстві
61.	Розробка стратегії організаційного розвитку підприємства
62.	Розробка заходів формування на підприємстві системи антикризового менеджменту
63.	Удосконалення інформаційного забезпечення управління на основі нових інформаційних технологій на підприємстві
64.	Впровадження нових управлінських технологій на підприємстві
65.	Удосконалення системи оперативного управління виробництвом на підприємстві
66.	Удосконалення управління товарною політикою підприємства
67.	Удосконалення управління ціновою політикою підприємства
68.	Формування системи управління витратами на підприємстві
69.	Удосконалення управління аутсорсингом персоналу підприємства
70.	Удосконалення управління мотивацією (стимулюванням) персоналу на підприємстві
71.	Організація ефективного підбору управлінського персоналу підприємства
72.	Удосконалення управління оплатою праці на підприємстві

№ з/п	Орієнтовні теми для кваліфікаційної роботи бакалавра
1	2
73.	Формування ефективного механізму оцінювання персоналу підприємства
74.	Розробка стратегії стимулювання збуту на підприємстві
75.	Маркетингове дослідження товарної політики підприємства
76.	Розробка програми просування нового товару підприємства на ринку
77.	Розробка комплексу маркетингу торгової марки підприємства
78.	Розробка програми інтегрованих маркетингових комунікацій
79.	Розробка плану маркетингового дослідження
80.	Управління асортиментною політикою підприємства
81.	Формування попиту і стимулювання збуту на підприємстві
82.	Формування комплексу маркетингу товару підприємства
83.	Формування товарної інноваційної політики підприємства
84.	Організаційне проектування служби маркетингу та її діяльності на підприємстві
85.	Удосконалення управління рекламною діяльністю підприємства
86.	Контролінг в системі управління підприємством
87.	Система управлінського контролю на підприємстві та шляхи її удосконалення
88.	Формування стилю публічного адміністрування в менеджменті підприємства
89.	Формування інноваційної стратегії підприємства
90.	Організація логістичного забезпечення конкурентного потенціалу підприємства
91.	Формування механізму антикризового управління на підприємстві
92.	Удосконалення управління реінжинірингом на підприємстві
93.	Удосконалення управління малим підприємством в сучасних умовах
94.	Впровадження нових управлінських технологій на підприємстві
95.	Формування інформаційного забезпечення системи стратегічного планування на підприємстві

№ з/п	Орієнтовні теми для кваліфікаційної роботи бакалавра
1	2
96.	Удосконалення системи сервісного обслуговування продукції підприємства
97.	Удосконалення управління комунікаційною політикою підприємства
98.	Організація і управління інвестиційною діяльністю на підприємстві
99.	Аналіз і обґрунтування інвестиційної стратегії на підприємстві
100.	Впровадження сучасних технологій управління персоналом підприємства
101.	Планування та організація роботи менеджера на підприємстві
102.	Оцінювання професійних компетенцій персоналу підприємства
103.	Дослідження ефективності кадрової політики виробничого підприємства
104.	Формування системи ризик-менеджменту підприємства
105.	Розробка заходів з реорганізації організаційної структури підприємства із застосуванням цільового підходу
106.	Вдосконалення складської логістики на підприємстві
107.	Обґрунтування стратегії диверсифікації виробництва на підприємстві
108.	Вдосконалення системи набору, відбору та адаптації персоналу підприємства
109.	Оптимізація збутової діяльності підприємства на основі дослідження ринку збуту
110.	Аналіз системи формування та розвитку персоналу підприємства

Додаток Б

Форма титульного аркуша кваліфікаційної роботи бакалавра

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет науки і технологій

Факультет економіки і менеджменту / заочний

(назва факультету)

Кафедра менеджменту

(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи

бакалавр

(ступінь вищої освіти)

6.073.126967.ПЗ

на тему: Організації збутової діяльності підприємства з метою її
вдосконалення на
прикладі.....

за освітньою програмою Менеджмент

зі спеціальності: 073 – Менеджмент

(шифр і назва спеціальності)

Виконав: студент групи: МН03-18

(підпис студента)

/ Микола ПЕТРОВ /

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Керівник:

(підпис)

/ доц. Іван ВАСИЛЕВСЬКИЙ /

(посада, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Нормоконтролер:

(підпис)

/ ст. викл. Тетяна ФЕДОРОВА /

(посада, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Консультанти:

Об'єкт, предмет дослідження

(назва розділу)

(підпис)

/ доц. Іван ВАСИЛЕВСЬКИЙ /

(посада, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Теоретична частина

(назва розділу)

(підпис)

/ доц. Іван ВАСИЛЕВСЬКИЙ /

(посада, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Аналітично-рекомендаційна

частина

(назва розділу)

(підпис)

/ доц. Іван ВАСИЛЕВСЬКИЙ /

(посада, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Засвідчую, що у цій роботі немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань.

Студент

(підпис)

Дніпро – 202__ рік

Додаток В

Форма титульного аркуша кваліфікаційної роботи бакалавра у перекладі на англійську мову для включення до пояснювальної записки в якості обов'язкового додатку

Ministry of Education and Science of Ukraine
Ukrainian State University of Science and Technologies

Economy and Management faculty
(faculty)

Management department
(department)

Explanatory Note to Bachelor's Thesis (higher education degree)

on the topic: Organization of sales activities of the enterprise in order to improve it by example

according to educational curriculum Management

in the Speciality: 073 – Management
(speciality and its code)

Done by the student of the group: MN03-18 / Mykola PETROV /
(name, surname)

Scientific Supervisor: / assistant professor, Ivan VASYLEVSKY /
(position, name, surname)

Normative controller : / senior teacher, Tetiana FEDOROVA /
(position, name, surname)

Supervisors

Object, subject of research
(Chapter title heading) / assistant professor, Ivan VASYLEVSKY /
(position, name, surname)

Theoretical part
(Chapter title heading) / assistant professor, Ivan VASYLEVSKY /
(position, name, surname)

Analytical and recommendatory part
(Chapter title heading) / assistant professor, Ivan VASYLEVSKY /
(position, name, surname)

Dnipro – 202__

Додаток Г

Форма завдання на кваліфікаційну роботу бакалавра

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет науки і технологій

Факультет: економіки і менеджменту / заочний

Кафедра: менеджменту

Рівень вищої освіти: бакалавр

Освітня програма: Менеджмент

Спеціальність: 073 – Менеджмент

(шифр та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту

_____ **Дмитро КОЗЕНКОВ**

(підпис)

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Дата _____

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу

бакалавра

(ступінь вищої освіти)

студенту Петрову Миколі Олександровичу

(Прізвище, Ім'я, По батькові)

1. Тема роботи: Організації збутової діяльності підприємства з метою її вдосконалення на прикладі.....

Керівник роботи: Василевський Іван Сергійович, к.е.н., доц.

(Прізвище, Ім'я, По батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від "25" березня 2022 р. № 271ст

2. Строк подання студентом роботи: 13.06.2022 р.

3. Вихідні дані до роботи: організаційна структура управління, основні техніко-економічні показники діяльності підприємства, основні показники збутової діяльності підприємства

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно опрацювати):

4.1 Об'єкт, предмет дослідження:

4.2 Теоретична частина:

4.3 Аналітично-рекомендаційна частина:

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

..... листів з тематики роботи

6. Консультанти розділів роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Завдання видав: (підпис консультанта, дата)	Завдання прийняв: (підпис студента, дата)
Об'єкт, предмет дослідження	Василевський І.С., к.е.н., доц.		
Теоретична частина	Василевський І.С., к.е.н., доц.		
Аналітично-рекомендаційна частина	Василевський І.С., к.е.н., доц.		

7. Дата видачі завдання: _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів випускної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Об'єкт, предмет дослідження	2022.05.10	
2	Теоретична частина	2022.05.20	
3	Аналітично-рекомендаційна частина	2022.05.30	
4	Оформлення пояснювальної записки	2022.06.06	
5	Виконання презентаційної частини роботи	2022.06.10	
6	Подання випускної роботи бакалавра до кафедри та попередній захист	2022.06.13	
7	Захист випускної кваліфікаційної роботи в Екзаменаційній комісії	2022.06.22	

Студент

_____ (підпис)

Микола ПЕТРОВ

_____ (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Іван ВАСИЛЕВСЬКИЙ

_____ (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Додаток Д

Форма відомості кваліфікаційної роботи бакалавра

№ рядка	Формат	Позначення	Назва	Кільк. арк..	№ екз.	Прим.		
1								
2			<u>Документація загальна</u>					
3			Заново розроблена					
4								
5	A4	6.073.126967.ПЗ	Пояснювальна записка	93	-			
6								
7								
8			<u>Графічна частина</u>					
9			Заново розроблена					
10								
11	A4	6.073.126967.01	SWOT аналіз діяльності підприємства	1	-			
12								
13								
14	A4	6.073.126967.02	Рекомендована організаційна структура	1	-			
15								
16								
17	A4	6.073.126967.03	Результати АВС-аналізу продукції за II-півріччя 2021 рік	1	-			
18								
19								
20								
21	A4	6.073.126967.04	Рекомендації по удосконаленню товарної та цінової політики підприємства	1	-			
22								
23								
24								
25								
26	A4	6.073.126967.05	Ключові фактори успіху підприємства у сфері збуту	1	-			
27								
28								
29								
30								
31								
32								
33								
34								
35								
36								
						6.073.126967.КР		
Зм.	Лис.	№ документа	Підпис	Дата	Відомість кваліфікаційної роботи бакалавра			
Розробник	Петров							
Керівник	Василевський							
Консульт.	Василевський							
Н.контр.	Федорова							
Затв.	Козенков							
					Літера	Лист	Листів	
					К	Р	1	1
					МОН України. УДУНТ Кафедра менеджменту Група МН03-18			

Додаток Е

Приклад оформлення реферату кваліфікаційної роботи бакалавра

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи бакалавра:

93 с., 7 рис., 8 табл., 4 додатки, 30 джерел.

Об'єкт дослідження – .....

Предмет дослідження – .....

Мета розробки – .....

Методи дослідження – аналітичні, розрахункові, графічного та табличного аналізу.

Проаналізовано: загальні фінансові показники діяльності підприємства – ліквідності, фінансової стійкості, прибутковості, асортименту товарів, цінової політики і динаміка реалізації продукції, організація збутової діяльності на досліджуваному підприємстві.

Запропоновано комплекс заходів з організації збутової діяльності, запропонування заходів зі збільшення продажів продукції підприємства на прикладі .....

Результати роботи можуть бути використані у діяльності підприємств України.

Ключові слова: АНАЛІЗ, АСОРТИМЕНТ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ЗБУТ, КОНКУРЕНТИ, МАРКЕТИНГ, СИСТЕМА, ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРОДУКЦІЯ, РИНОК, УПРАВЛІННЯ

Додаток Ж

Приклад заповнення штампу на демонстраційному матеріалі

					6.073.126967.01				
<i>Зм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ документа</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>					
<i>Розроб.</i>		<i>Петров</i>		10.06.22	SWOT аналіз діяльності підприємства	Літера		Лист	Листів
<i>Керівник</i>		<i>Василевський</i>		10.06.22		К	Р	1	1
<i>Консульт.</i>		<i>Василевський</i>		10.06.22		<i>МОН України. УДУНТ</i>			
<i>Н.контр.</i>		<i>Федорова</i>		10.06.22		<i>Кафедра менеджменту</i>			
<i>Затв.</i>		<i>Козенков</i>				<i>Група МН03-18</i>			